

Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького

Кафедра **пропедевтики внутрішньої медицини № 2**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор з науково-педагогічної роботи, академік

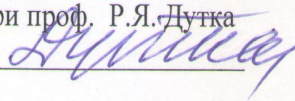
Гжегоцький М.Р.

«__» _____ 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВБ 1.36. ПЕРША МЕДИЧНА ДОПОМОГА
(ДИСЦИПЛІНА ЗА ВИБОРОМ)

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
кваліфікації освітньої «Магістр медицини»
кваліфікації професійної «Лікар»
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 «Медицина»
спеціальності 228 «Педіатрія»

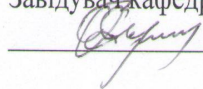
Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
пропедевтики внутрішньої
медицини № 1
Протокол № 14
від " 11 " березня _____ 2021 р.
Завідувач кафедри проф. Р.Я. Дутка

Затверджено
профільною методичною комісією
з терапевтичних дисциплін
Протокол № 5
від " 25 " березня _____ 2021 р.
Голова профільної методичної комісії
проф. О.М. Радченко

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
пропедевтики внутрішньої
медицини № 2
Протокол № 287
від " 11 " березня _____ 2021 р.
Завідувач кафедри проф. О.Г. Яворський

1. Загальна інформація	
Назва факультету	Медичний № 1
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	22 Охорона здоров'я, 222 Медицина, другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Навчальний рік	2019-2020
Назва дисципліни, код (електронна адреса на сайті ЛНМУ імені Данила Галицького)	ВБ1.36. Перша медична допомога
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини № 2, 79007 м. Львів, 2вул. Огієнка, 5 2ел.. +38 (032) 226-50-54; 272-45-12 kaf_propaedeutic_2@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри (контактний e-mail)	Професор Яворський Остап Григорович «Остап Яворський» sychiv@gmail.com
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	2-й
Семестр (семестр, у якому реалізується вивчення дисципліни)	III; IV
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/вибіркова)	Вибірковий
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний e-mail)	Бевз Оксана Володимирівна, канд. мед. наук, доцент, bezvov@ukr.net Кривко Оксана Юріївна, асистент, oksanakryvko@ukr.net Діденко Оксана Зиновіївна, асистент, oksanadiz@ukr.net Дроник Ірина Степанівна, асистент, dronyk@gmail.com Рогуля Софія Степанівна, асистент, sofohca@ukr.net
Erasmus так/ні (доступність дисципліни для студентів у рамках програми Erasmus+)	Ні
Особа, відповідальна за силабус (особа, якій слід надавати коментарі стосовно силабуса, контактний e-mail)	Ющик Любов Володимирівна, канд. мед. наук, доцент, yushliub@gmail.com Новосад Анна Богданівна, канд. мед. наук, доцент, novosdanna00@gmail.com
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин (лекції/практичні заняття/самостійна робота студентів)	0/20/70
Мова навчання	Українська
Адреса, телефон та регламент роботи клінічної бази	Львівська клінічна лікарня на залізничному транспорті філії ЦОЗ ПАТ «Укрзалізниця» 79007 м. Львів, вул.І Огієнка, 5 тел. +38 (032) 226-50-54; 272-45-12 kaf_propaedeutic_2@meduniv.lviv.ua

2. Коротка анотація до курсу

Під час вивчення дисципліни за вибором «Перша медична допомога» студенти здобувають знання, вміння та практичні навички, які надають можливість швидко та правильно зорієнтуватись у невідкладній ситуації, уникнути фатальних помилок або втрати часу та здійснити першочергові кроки, які врятують життя людини і/або стануть хорошим підґрунтям для її успішного подальшого лікування у стаціонарі. Засвоєння дисципліни спирається на знання, здобуті студентами в процесі вивчення анатомії, біології, фізіології й інших базових дисциплін.

Під час вивчення дисципліни «Перша медична допомога» доцільним є впровадження у навчальний процес сучасних світових рекомендацій та стандартів з першої медичної допомоги з широким використанням засобів комплексного практично-орієнтованого навчання.

3. Мета і цілі курсу

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Перша медична допомога» (дисципліна за вибором) є комплекс теоретичних та практичних питань, спрямованих на засвоєння студентом основних методів надання першої медичної допомоги при невідкладних станах, які виникають на виробництві, у побуті, під час дорожньо-транспортних пригод, катастроф, техногенних аварій, у військових ситуаціях та при гострих терапевтичних захворюваннях та термінальних станах.

Метою викладання навчальної дисципліни «Перша медична допомога» (дисципліна за вибором) є засвоєння базових теоретичних положень долікарської допомоги, оволодіння практичними навичками надання невідкладної медичної допомоги потерпілим на місці події та по дорозі до лікарні, формування у студента основ клінічного мислення і набуття подальших професійних навичок із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

Вивчення першої медичної допомоги має своїм завданням оволодіння знаннями, вміннями, навичками щодо забезпечення повного своєчасного проведення серцево-легеневої реанімації, правильного надання невідкладної допомоги при ушкодженні деякими факторами зовнішнього середовища, отруєннях, укусах тварин, хворих на сказ, отруйних змій, комах, болях в грудній клітці, животі, допомога хворим із судомним синдромом та при нападі задишки із метою збереження їм життя.

Це завдання конкретизується шляхом вирішення в процесі навчання окремих задач, з відпрацюванням та засвоєнням алгоритмів виконання різних медичних маніпуляцій та прийомів реанімації.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Перша медична допомога» є:

- Оволодіння студентом теоретичними знаннями, необхідними для надання невідкладної допомоги.
- Оволодіння практичними прийомами і методами надання першої медичної допомоги у випадку невідкладних станів.
- Формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- клінічну симптоматику деяких невідкладних та термінальних станів;
- основні алгоритми надання першої медичної допомоги при різних видах ушкоджень та невідкладних станах;
- основні заходи по догляду за хворими при наданні невідкладної допомоги та транспортуванні хворого чи потерпілого у медичний заклад.

вміти:

- надавати першу медичну допомогу при зупинці серцевої діяльності;
- надавати першу медичну допомогу при порушенні дихання;
- надавати першу медичну допомогу при опіках та відмороженнях;
- надавати першу медичну допомогу при утопленні та інших видах механічної асфіксії;
- надавати першу медичну допомогу при зомлінні, колапсі, шоку;
- надавати першу медичну допомогу при загальному переохолодженні організму;
- надавати першу медичну допомогу при тепловому та сонячному ударах;

- надавати першу медичну допомогу при отруєння чадним газом та іншими отрутами;
- надавати першу медичну допомогу при ураження електричним струмом;
- укусах тварин, хворих на сказ, отруйних змій, комах;
- надавати першу медичну допомогу при болях у грудній клітці;
- надавати першу медичну допомогу при нападі задишки, кашлю;
- надавати першу медичну допомогу при болях у животі;
- здійснювати перенесення, транспортування потерпілих, хворих із використанням підручних засобів.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров’я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Загальні:

- ЗК1 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК3 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4 - Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5 - Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6 - Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7 - Здатність працювати в команді.
- ЗК8 - Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК9 - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК10 - Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК11 - Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК12 - Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов’язків.
- ЗК13 - Здатність до оволодіння морально-деонтологічними принципами молодшого медичного фахівця та принципами фахової субординації під час догляду за хворими терапевтичного профілю.
- ЗК14 - Здатність діяти на основі етичних міркувань.
- ЗК15 - Здатність до оволодіння навичками організації режиму і догляду за хворими з різними захворюваннями терапевтичного профілю, виконувати необхідні медичні маніпуляції.

Фахові (спеціальні):

- ФК.1 – Навички опитування пацієнта.
- ФК.7 – Здатність до діагностування невідкладних станів.
- ФК.8 – Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.
- ФК.9 – Навички надання екстреної медичної допомоги.
- ФК.10 – Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- ФК.11 – Навички виконання медичних маніпуляцій.
- ФК.13 – Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.

4. Пререквізити курсу

1. Фізика в межах шкільної навчальної програми.
2. Хімія в межах шкільної навчальної програми.
3. Біологія в межах шкільної навчальної програми.
4. Основи здоров'я в межах шкільної навчальної програми.

Програмні результати навчання

ПРН 1 – Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя, оцінювати загальний

стан пацієнта, проводити його об'єктивне обстеження
ПРН 3 – Встановлювати найбільш вірогідний діагноз невідкладного стану
ПРН 7 – Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану
ПРН 8 – Надавати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану
ПРН 11 – Виконувати медичні маніпуляції
ПРН 21 - Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності
ПРН 22 – Дотримуватись здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та Самоконтролю
ПРН 23 – Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній та культурний рівні
ПРН 24 – Дотримуватись вимог етики, біоетики та медичної деонтології у своїй фаховій діяльності
ПРН 25 – Організувати необхідний рівень власної індивідуальної безпеки та осіб, за якими здійснюється догляд, у разі виникнення небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності

Список результатів навчання

<i>Код створюється при заповненні силабусу (категорія: Зн – знання, Ум – уміння, К – компетентності, АВ – автономність та відповідальність)</i>	<i>Результати навчання визначають, що студент повинен знати, розуміти та вміти виконувати, після завершення вивчення дисципліни. Результати навчання впливають із заданих цілей навчання. Для зарахування дисципліни необхідно підтвердити досягнення кожного результату навчання.</i>	<i>Символ коду Програмного результату навчання у Стандарті вищої освіти</i>
Зн-1	Знати особливості розпитування: збір скарг, анамнезу захворювання і життя.	ПРН-1
Ум-1	Вміти збирати скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя	ПРН-1
К-1	Ефективно формувати комунікаційну стратегію у спілкуванні з пацієнтами та їх родичами.	ПРН-1
Ав-1	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації. Відповідати за використання результатів співбесіди з пацієнтом за стандартною схемою розпитування хворого.	ПРН-1
Зн-2	Знати основні показники діяльності серцево-судинної та дихальної систем.	ПРН-1
Ум-2	Вміти оцінити показники серцево-судинної та дихальної систем хворого; дати клінічну оцінку отриманих під час огляду даних.	ПРН-1
К-2	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію для проведення огляду пацієнта.	ПРН-1
Ав-2	Нести відповідальність за якісне проведення огляду хворого та клінічної оцінки отриманих результатів	ПРН-1
Зн-3	Навички з надання невідкладної допомоги при деяких невідкладних станах	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8
Ум-3	Уміти надавати першу медичну допомогу при деяких невідкладних станах	ПРН-3
К-3	Обґрунтовано призначати та доносити до відома пацієнта та/чи його родичів (опікунів) інформацію	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8

	щодо надання необхідної першої медичної допомоги	
Ав-3	Нести відповідальність за правильне виконання навичок першої медичної допомоги	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8
Зн-4	Знати основні розлади свідомості	ПРН-1
Ум-4	Вміти оцінити стан свідомості у хворого, дати клінічну оцінку.	ПРН-1
К-4	Формувати та донести до пацієнта та/чи його батьків (опікунів), фахівців висновки щодо стану свідомості хворого.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8
Ав-4	Дотримуючись етичних та юридичних норм, нести відповідальність за прийняття обґрунтованих рішень і дій щодо правильності надання першої медичної допомоги	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8
Зн-5	Знати стандартні методики обстеження потерпілого при невідкладних ситуаціях (вдома, на вулиці, у закладі охорони здоров'я) в умовах нестачі інформації.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8
Ум-5	Вміти, в умовах нестачі інформації, використовуючи стандартні методики, шляхом прийняття обґрунтованого рішення оцінити стан потерпілого та визначити чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8
К-5	Дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм прийняти обґрунтоване рішення щодо оцінки тяжкості стану пацієнта, організації необхідних медичних заходів в залежності від стану.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8
Ав-5	Дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм прийняти обґрунтоване рішення щодо оцінки тяжкості стану пацієнта, організації необхідних медичних заходів в залежності від стану.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8
Зн-6	Мати спеціалізовані знання про алгоритми виконання медичних маніпуляцій.	ПРН-11
Ум-6	Вміти виконувати деякі найпростіші медичні маніпуляції.	ПРН-11
К-6	Обґрунтовано формувати та довести до пацієнта, та/чи його батьків (опікунів), фахівців висновки щодо необхідності проведення деяких найпростіших медичних маніпуляцій.	ПРН-11
Ав-6	Нести відповідальність за якість виконання медичних маніпуляцій.	ПРН-11

5. Формат і обсяг курсу

Формат курсу (очний, або заочний)	Очний	
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп
лекції	0	2
практичні	20	2
самостійні	70	2

6. Тематика та зміст курсу

Код виду заняття	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання	Викладач
П-1	Поняття про термінальні стани. Раптова смерть та принципи базової реанімації.	<p><i>Навчальні цілі заняття:</i></p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Процес вмирання організму. Загальні поняття про термінальні стани: передагональний стан, термінальна пауза, агонія, клінічна смерть. ▪ Ознаки та діагностику клінічної та біологічної смерті. ▪ Покази та протипокази до СЛР. ▪ Алгоритми СЛР. ▪ Критерії ефективності СЛР. ▪ Ускладнення та їх профілактика. <p>Оволодіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Загальними правилами серцево-легеневої реанімації. ▪ Технікою СЛР. 	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-24 ПРН-25	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
П-2	Невідкладні стани екзогенного генезу: утоплення, удушення, електротравма, хімічні опіки, теплова і холодова травма.	<p><i>Навчальні цілі заняття:</i></p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Поняття про термічні, хімічні та променеві опіки, та відмороження. ▪ Стадії опіків та відморожень, їх характеристики. ▪ Основні клінічні ознаки та принципи допомоги при загальному переохолодженні. ▪ Причини та механізми розвитку сонячного та теплового ударів. Умови, які сприяють перегріванню організму. Основні клінічні ознаки сонячного та теплового ударів. ▪ Основні принципи невідкладної допомоги при сонячному та тепловому ударах. ▪ Утоплення (первинне і вторинне), його ознаки. Особливості положення потерпілого у випадку евакуації його з води. ▪ Асфіксія та її різновиди: обтураційна, странгуляційна, стенозуюча, компресійна, нервово-паралітична, центральна. ▪ Поняття про електротравму. Ураження технічним електричним струмом та блискавкою. Особливості надання 	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-24 ПРН-25	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.

		<p>медичної допомоги при ураженні електричним струмом. Алгоритм надання першої допомоги при ураженні електричним струмом та блискавкою.</p> <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Визначати ступінь ураження та площу опіку, відмороження (правило "долоні", правило "дев'яток"). ▪ Визначати прогноз здоров'я пацієнтів із опіками та обмороженнями залежно від ступеня та площі опіку або відмороження. ▪ Надавати першу допомогу при опіках. ▪ Надавати першу допомогу при сонячному та тепловому ударах. ▪ Надавати першу допомогу при утопленні. ▪ Надавати невідкладну допомогу при асфіксії. ▪ Надавати першу допомогу при ураженні електричним струмом та блискавкою. 		
П-3	Оцінка стану свідомості. Поняття про коми, принципи невідкладної долікарської допомоги.	<p><i>Навчальні цілі заняття:</i></p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Причини порушення свідомості. Основні критерії ясної та порушеної свідомості. Види пригнічення свідомості: ступор, сопор, кома. Поняття про марення та галюцинації. Принципи невідкладної допомоги при порушенні свідомості. ▪ Поняття про судоми. Епілепсія, основні клінічні прояви захворювання. Поняття про епілептичний статус. Невідкладна долікарська допомога при епілепсії. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Надавати першу долікарську допомогу при різних ступенях порушення свідомості. ▪ Надавати невідкладну долікарську допомогу при епілепсії. 	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-24 ПРН-25	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
П-4	Визначення та оцінка артеріального тиску, пульсу, частоти дихання. Основні причини	<p><i>Навчальні цілі заняття:</i></p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Поняття про артеріальний тиск. Правила вимірювання 	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-24	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю.

	<p>порушення гемодинаміки, поняття про зомління, колапс, шок. Принципи невідкладної допомоги.</p>	<p>артеріального тиску. Поняття про пульс. Основні характеристики пульсу: ритм, частота, напруження, наповнення, величина та форма.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Оцінку частоти дихальних рухів. Основні поняття про розлади дихання: прискорене дихання, сповільнене дихання. ▪ Зомління: основні причини, клінічні симптоми. Алгоритм надання першої долікарської допомоги при зомлінні. ▪ Колапс: основні причини, клінічні симптоми. Принципи першої допомоги. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Надавати першу долікарську допомогу при зниженні та підвищенні артеріального тиску. ▪ Надавати першу долікарську допомогу при зомлінні. ▪ Надавати першу долікарську допомогу при колапсі. 	ПРН-25	Ас. Діденко О.З.
П-5	<p>Гострі отруєння: загальна характеристика отруту, шляхи їх потрапляння в організм, принципи першої допомоги.</p>	<p><i>Навчальні цілі заняття:</i> Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Отруєння. Умови, класифікація. Шляхи надходження отруту в організм. ▪ Різновиди отруту. Неспецифічні симптоми інтоксикації. ▪ Оцінка стану пацієнта – функції дихання, серцево-судинної системи, свідомості у випадку отруєння. ▪ Перша медична допомога при отруєннях: Техніка промивання шлунка, сорбенти, антидотна терапія. ▪ Отруєння чадним газом, клінічні прояви. ▪ Алгоритм надання першої долікарської допомоги при отруєнні чадним газом. ▪ Особливості надання першої долікарської допомоги при укусах тварин, хворих на сказ. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Надавати першу медичну допомогу при отруєннях. ▪ Надавати першу долікарську допомогу при отруєнні чадним газом. 	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-24 ПРН-25	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.

П-6	Невідкладна долікарська допомога під час нападу ядухи, кашлю.	<p><i>Навчальні цілі заняття:</i> Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Основні причини патології задишки. Типи задишки. Перша долікарська допомога при нападі бронхіальної астми. Перша долікарська допомога при серцевій астмі. ▪ Діагностичне значення різних варіантів кашлю. Перша долікарська допомога при кашлі. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Надавати першу долікарську допомогу при нападі бронхіальної астми. ▪ Надавати першу долікарська допомога при нападі серцевої астми. ▪ Надавати першу долікарську допомогу при кашлі. ▪ Надавати першу долікарську допомогу при болях в грудній клітці. 	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-24 ПРН-25	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
П-7	Невідкладна долікарська допомога за наявності болювого синдрому в грудній клітці, при гіпертонічному кризі.	<p><i>Навчальні цілі заняття:</i> Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Основні причини появи болювого синдрому у грудній клітці. ▪ Основні клінічні ознаки гіпертонічного кризу. ▪ Перша долікарська допомога при болях в грудній клітці. ▪ Основні клінічні ознаки приступу стенокардії, інфаркту міокарда, пневмотораксу. Перша долікарська допомога. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Надавати першу допомогу при нападі стенокардії, у разі інфаркту міокарда, клапанного пневмотораксу. 	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-24 ПРН-25	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
П-8	Невідкладна долікарська допомога при укусах комах, змій. Поняття про анафілактичний шок. Основні принципи невідкладної допомоги.	<p><i>Навчальні цілі заняття:</i> Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Укуси змій з різними типами отрути: гемолітичною та нейротоксичною, основні клінічні прояви. ▪ Принципи невідкладної долікарської допомоги при укусах змій. ▪ Укуси комах: бджіл, ос, шершнів, основні клінічні прояви. ▪ Принципи невідкладної допомоги при укусах комах. 	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-24 ПРН-25	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.

		<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Надавати невідкладну долікарську допомогу при укусах змій. ▪ Надавати невідкладну допомогу при укусах комах. 		
П-9	Невідкладна допомога при болях в животі, шлунково-кишкових кровотечах.	<p><i>Навчальні цілі заняття:</i></p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Гострі захворювання черевної порожнини: гострий апендицит, холецистит, панкреатит, перфораційна виразка шлунка та 12-ти палої кишки, защемлені грижі, кишкова непрохідність. Причини появи, дошпитальна діагностика, перша медична допомога. ▪ Помилки першої медичної допомоги при болях в животі. ▪ Шлунково-кишкові кровотечі. Причини, клінічні симптоми, перша медична допомога. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Надавати першу медичну допомогу у випадку гострого болю в животі. 	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-24 ПРН-25	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
П-10	Особливості надання першої медичної допомоги в умовах бойових дій. Синдром тривалого стиснення.	<p><i>Навчальні цілі заняття:</i></p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Поняття про синдром тривалого стиснення. ▪ Періоди перебігу, характерні клінічні ознаки. ▪ Заходи першої долікарської допомоги. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Надавати першу долікарську допомогу при синдромі тривалого стиснення. 	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-24 ПРН-25	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
С-1	Організаційні засади першої медичної допомоги. Поняття про парамедицину. Основи законодавства України щодо прав та обов'язків медичного працівника.	Самостійне ознайомлення з організаційними засадами першої медичної допомоги. Поняття про парамедицину. Основи законодавства України щодо прав та обов'язків медичного працівника.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
С-2	Історичний аспект медицини невідкладних станів. Еволюція алгоритму проведення серцево-легеневої реанімації. Особливості надання невідкладної	Самостійне ознайомлення з історичним аспектом медицини невідкладних станів. Еволюція алгоритму проведення серцево-легеневої реанімації. Особливості надання невідкладної допомоги хворим на інфекційні захворювання,	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.

	допомоги хворим на інфекційні захворювання, туберкульоз.	туберкульоз.		
C-3	Опікова травма. Класифікація опіків за глибиною ураження тканини. «Правило долоні», «правило дев'ятки». Термоінгаляційне ураження органів дихання. Ознаки отруєння продуктами горіння. Принципи невідкладної допомоги.	Самостійне ознайомлення з фізіологією терморегуляції. Гіпотермія, гіпертермія, сонячний удар, тепловий удар. Методика надання невідкладної допомоги.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
C-4	Поняття про хімічні опіки. Механізм дії на організм кислот та лугів. Принципи невідкладної допомоги.	Самостійне ознайомлення з поняттям про хімічні опіки. Механізм дії на організм кислот та лугів. Принципи невідкладної допомоги.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
C-5	Механізм та різновиди удушення. Стадії процесу вмирання при странгуляційній асфіксії. Невідкладна допомога при удушенні.	Самостійне ознайомлення з механізмом та різновидами удушення. Стадії процесу вмирання при странгуляційній асфіксії. Невідкладна допомога при удушенні.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
СРС -6	Поняття про синдром тривалого стиснення, основні прояви, заходи першої долікарської допомоги.	Самостійне ознайомлення зі синдромом тривалого стиснення, основні прояви, заходи першої долікарської допомоги.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
СРС -7	Укуси отруйних змій, павуків, комах: клінічні ознаки та невідкладна допомога. Загальні та специфічні заходи при укусах змій, поняття про специфічні антидоти. Невідкладна допомога при анафілактичному шоці.	Самостійне ознайомлення з укусами отруйних змій, павуків, комах: клінічні ознаки та невідкладна допомога. Загальні та специфічні заходи при укусах змій, поняття про специфічні антидоти. Невідкладна допомога при анафілактичному шоці.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
СРС -8	Антидотна терапія.	Самостійне ознайомлення з антидотною терапією.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.

C-9	Гострі психічні розлади та кризові стани. Загальні принципи надання долікарської допомоги при психо-неврологічних розладах. Перша долікарська допомога при епілепсії.	Самостійне ознайомлення з деякими гострими психічними розладами та кризовими станами. Психоз, порушення настрою, маніакально-депресивний психоз, тривожні розлади. Типи реагування на надзвичайну ситуацію.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
C-10	Поняття про ниркову коліку, гостру ниркову недостатність, гостру затримку сечі. Принципи невідкладної допомоги.	Самостійне ознайомлення з проблемою гострої ниркової недостатності, гострої затримки сечі. Організація допомоги таким хворим.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
C-11	Принципи надання першої медичної допомоги при деяких інфекційних хворобах (менінгіт, ботулізм, холера, дифтерія, СНІД). Алгоритм дій для профілактики ймовірного зараження ВІЛ.	Самостійне ознайомлення з принципами надання першої медичної допомоги при деяких інфекційних хворобах (менінгіт, ботулізм, холера, дифтерія, СНІД). Алгоритм дій для профілактики ймовірного зараження ВІЛ.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
C-12	Поняття про катастрофи та стихійні лиха. Правила сортування та транспортування постраждалих із зони ураження у випадку катастроф, стихійних лих.	Самостійне вивчення видів транспортування постраждалого із зони ураження у випадку катастроф, стихійних лих. Вміти правильно транспортувати хворого відповідно до його стану.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
C-13	Типи реагування на надзвичайну ситуацію. Суїцидальні стани. Невідкладні заходи при спробі суїциду. Методи поведінки з пацієнтами з гострими психічними розладами. Принципи знерухомлення хворих та перша допомога.	Самостійне ознайомлення із загальними принципами та методами поведінки з пацієнтами з гострими психічними розладами. Принципи знерухомлення хворих та перша допомога	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.
C-14	Кровотечі та крововтрати. Перша долікарська допомога при кровотечах. Поняття та методи тимчасової та кінцевої зупинки кровотечі	Самостійне вивчення видів кровотеч. Перша долікарська допомога при кровотечах. Методи тимчасової зупинки кровотеч (пальцеве притискання, стискуюча пов'язка, максимальне згинання та підняття кінцівок, накладання джгута, закрутка). Поняття про кінцеву зупинку кровотечі.	ПРН-1 ПРН-7 ПРН-8 ПРН-11 ПРН-23	Доц. Бевз О.В. Ас. Дроник І.С. Ас. Кривко О.Ю. Ас. Діденко О.З.

7. Верифікація результатів навчання

При вивченні дисципліни «Перша медична допомога» використовуються різновиди методів навчання, рекомендовані для вищої школи:

– за джерелами знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія); наочні (демонстрація); практичні (практична робота, опанування практичними навичками), на яких робиться особливий акцент при вивченні дисципліни;

- за логікою навчального процесу: аналітичний, синтетичний, їх поєднання – аналітико-синтетичний, а також індуктивний метод.

Поєднуючи та узагальнюючи наведені вище методи навчання, при вивченні дисципліни доцільно впроваджувати такі методи організації навчальних занять як:

- метод індивідуальних навчально-дослідних завдань,
- метод конкурентних груп,
- метод тренінгових технологій,
- метод проведення наукових конференцій із застосуванням інтерактивних технологій.

Видами навчальної діяльності студента є практичні заняття, самостійна робота студентів.

Практичні заняття тривалістю 2 академічні години при вивченні предмету проходять на базі КНП «5-ої міської клінічної лікарні м. Львова» у відділеннях терапевтичного профілю та складаються з чотирьох структурних частин:

- 1) засвоєння теоретичної частини теми,
- 2) демонстрація викладачем методики невідкладної допомоги,
- 3) робота студентів по відпрацюванню практичних навичок під контролем викладача,
- 4) вирішення ситуаційних завдань та тест-контроль засвоєння матеріалу.

При проведенні практичних занять основне місце посідає оволодіння практичними навичками з надання першої медичної допомоги.

Самостійна робота студентів, окрім традиційної передаудиторної підготовки з теоретичних питань, включає роботу над тематикою, яка не охоплена практичними заняттями.

Складовою частиною процесу навчання є система контролю та звітності студентів за якістю засвоєння навчального матеріалу. Головна мета контролю полягає у забезпеченні високого рівня набутих студентами знань, міцності сформованих у них вмінь та навичок. Контроль успішності та якості підготовки студентів включає:

- поточний контроль;
- самоконтроль;
- підсумковий контроль.

Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану – залік.

Критерії оцінювання:

контрольні заходи включають поточний і підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначена робочою навчальною програмою дисципліни. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті. При оцінюванні знань студентів перевага надається стандартизованим методам контролю: тестування (усне, письмове, комп'ютерне), структуровані письмові роботи, структурований контроль практичних навичок.

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни з подальшим перерахуванням у багатобальну шкалу. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент отримує оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей на кожному практичному занятті. Для контролю застосовуються наступні засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, контроль виконання практичних навичок з надання невідкладної допомоги.

Контроль виконання самостійної роботи, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Методи поточного контролю: усне опитування, письмовий експрес контроль, виступи при обговоренні питань на практичних заняттях, тестування, контрольне завдання:

Теоретичних знань – тестування письмове та комп'ютерне, індивідуальне опитування, співбесіда, структуровані за змістом письмові роботи.

Практичних навичок та умінь – контроль виконання стандартизованих за методикою проведення практичних навичок з надання першої медичної допомоги.

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли студент знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами: дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності.

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоч на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» ставиться студентові на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$\frac{CA \times 200}{5}$$

Таблиця перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що заліком

Таблиця 1

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125

4.72	189		4.17	167		3.65	146			
4.7	188		4.14	166		3.62	145		3.1	124
4.67	187		4.12	165		3.57	143		3.07	123
4.65	186		4.09	164		3.55	142		3.02	121
4.62	185		4.07	163		3.52	141		3	120
4.6	184		4.04	162		3.5	140		Менше 3	Недос- татньо
4.57	183		4.02	161		3.47	139			
4.52	181		3.99	160		3.45	138			
4.5	180		3.97	159		3.42	137			
4.47	179		3.94	158		3.4	136			

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні та на окремих його завершених етапах за національною шкалою та шкалою ECTS. Семестровий контроль проводиться у формах заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни і в терміни, встановлені робочим навчальним планом.

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни виключно на підставі результатів виконання ним усіх видів навчальних робіт, передбачених робочою навчальною програмою. Семестровий залік виставляється за результатами поточного контролю.

Оцінка за залік базується на результатах поточної навчальної діяльності та обчислюється в балах, відповідно до таблиці 1.

Оцінка з дисципліни базується на результатах поточної навчальної діяльності та виражається за двобальною шкалою «зараховано» або «не зараховано». Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність бал не менше 60% (120 балів) від максимальної суми балів з дисципліни.

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

8. Політика курсу

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог до студента при вивченні дисципліни «Перша медична допомога» та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Студентам пояснюються цінність набуття нових знань, академічні норми, яких необхідно дотримуватися, чому вони важливі, що таке академічна доброчесність, які її цінності та функції, як студенти своїми діями можуть долучитися до її розбудови; пояснюються сутність, особливості та причини неприпустимості академічного плагіату, заохочують здобувачів вищої освіти самостійно виконувати навчальні завдання, коректно покликатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Здобувачі вищої освіти повинні досконало володіти клінічним мисленням,

фундаментальними і спеціальними знаннями й уміннями щодо основних закономірностей розвитку хвороб, принципами клінічного обстеження та інструментальних досліджень різних органів та систем організму, досконало знати семіотику синдромів ураження різних органів і систем та найбільш поширених захворювань дорослого організму.

Навчальна дисципліна «Перша медична допомога» є вибірковим курсом для студентів II курсів навчання спеціальності 222 «Медицина». Студент, що обрав предмет, зобов'язаний у повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з цієї дисципліни.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття;
- списування під час контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв);
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку клінічної бази кафедри, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладу охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх заняттях є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків за поважною причиною).

Політика перескладання тем та відпрацювання пропущених занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно графіку відпрацювання
- перескладання теми заняття, за яке студент отримав негативну оцінку, проводиться у зручній для викладача та студента час поза заняттями, максимальна оцінка - «добре»
перескладання теми під час поточного навчання та підсумкового контролю з метою підвищення оцінки не допускається

9. Література

Обов'язкова:

1. Андрущенко В.П. Перша долікарська допомога / В.П. Андрущенко, Ю.Ф. Кушта, Д.В. Андрущенко. – Львів. – 2011. – 347 с.
2. Перша долікарська допомога /П.Д. Фомін, Т.Д. Никула, В.О. Мойсеєнко, П.В. Іванов: Підручник /За загальною редакцією П.Д. Фоміна /Національний медичний університет ім. О.О.Богомольця. – Київ: Майстер книг. – 2014. – 616 с.
3. Нетяженко В.З. Догляд за хворими /В.З. Нетяженко, І.М. Щуліпенко, Л.А. Дяківська. – К.: «Здоров'я», 2013. – 592 с.
4. Ковальова О.М. Догляд за хворими (практика) / О.М. Ковальова, В.М. Лісовий, С.І. Шевченко, Т.В. Фролова. – Київ, ВСВ «Медицина». – 2013. – 483 с.
5. Щуліпенко І.М. Загальний та спеціальний догляд за хворими з основами валеології /І.М. Щуліпенко. – К.: «КИЙ», 1998. – 384 с.
6. Семен Х.О., Ющик Л.В., Бевз О.В., Гайдук А.Б., Рогуля С.С. (за ред. проф. О.Г. Яворського) / Методичні рекомендації з догляду за хворими для студентів II курсу медичних факультетів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. – 40 с.
8. Перша медична допомога: Підручник для мед. ВНЗ I – III рів. акрид. – 4-те вид., випр. Затверджено МОЗ /Петриненко Т.В. – К., 2012. – 275 с.
9. 30 невідкладних станів у терапії: Навчальний посібник /За ред. проф.. Ю.М. Мостового. – Київ: Центр ДЗК, 2017 – 128 с.

10. Титов І.І., Волошинський О.В., Глушко Л.В., Пацюк О.І. Алгоритми надання невідкладної допомоги у критичних станах: навчальний посібник / Видання 4-те, доповнене. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2010. – 292 с.
11. Уніфікований клінічний протокол екстреної медичної допомоги хворим на гострі отруєння, затверджений Наказом МОЗ України № 34 від 15.01.2014 р.
12. Ramrakha P.S., Moore K.P. Oxford Handbook of Acute Medicine. – 2010. – P. 222 - 228.

Додаткова:

1. Невідкладні стани: Підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації (за ред. М.С. Регеди, В.Й. Кресюна; ЛДМУ ім. Данила Галицького, Одеський державний медичний університет. – Л.: Магнолія, 2008. – 835 с.
2. Скакун М.П. Невідкладна допомога при гострих отруєннях: Навч. посіб. для студентів вищих медичних закладів III-IV рівнів акредитації /М.П. Скакун; Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачовського. – 2-е вид., допов. – Т.: ТДМУ: Укрмедкн., 2005. – 243 с.
3. Кіт О.М. Перша долікарська допомога /О.М. Кіт, О.Л. Ковальчук, І.С. Вардинець, А.О. Боб. – Т.:ТДМУ: Укрмедкн., 2008. – 335 с.

Інформаційні ресурси

1. Яворський О.Г. DVD-фільм «Догляд за хворими. Основи медсестринської справи»
2. Яворський О.Г. DVD-фільм «Анамнез. Огляд: фото пацієнтів» / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
3. <http://meduniv.lviv.ua>
4. *You Tube* «Анамнез. Огляд: фото пацієнтів»: навчальний DVD-фільм.
5. *You Tube* «Догляд за хворими. Основи медсестринської справи»: навчальний DVD-фільм.

10. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни/ курсу

- Робоча навчальна програма дисципліни;
- Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- Методичні вказівки до практичних занять для студентів;
- Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- Тестові та контрольні завдання до практичних занять, ситуаційні задачі;
- Перелік питань, які студенти мають засвоїти в процесі вивчення дисципліни;

Розробка питань тест-контролю, ситуаційних задач для співбесіди та практичних завдань, що використовуються для діагностики успішності навчання, базується на переліку питань, які повинен засвоїти студент при вивченні дисципліни «Перша медична допомога». Комплекти практичних завдань є стандартизованими за методикою виконання практичного заняття.

11. Додаткова інформація

Відповідальна за освітній процес – доц. Ющик Любов Володимирівна, yushliub@gmail.com
 На кафедрі діє науковий гурток, керівник - асистент Діденко Оксана Зиновіївна, oksanadiz@ukr.net
 Заняття відбуваються на базі Львівської клінічної лікарні на залізничному транспорті (вул. Огієнка, 5), 4 поверх, II терапевтичне відділення
 Студенти на заняття приходять в халатах, змінному медичному взутті, в кишені – маска (у підвальному приміщенні діє студентська роздягальня). З собою мати зошит, ручку.

Укладачі силабуса

канд. мед. наук, доцент Ющик Л.В.
 канд. мед. наук, доцент Новосад А.Б.

